

OBSAH

LABORATORNÍ ŘÁD	5
DIDAKTIKA A TECHNIKA CHEMICKÝCH POKUSŮ Z OBECNÉ A ANORGANICKÉ CHEMIE	7
Úvodem k první části učebního textu	8
EXPERIMENTÁLNÍ VÝUKA OBECNÉ A ANORGANICKÉ CHEMIE	9
POKYNY PRO PRÁCI V LABORATORNÍM CVIČENÍ	10
I. téma: Stavba látek a jejich vlastnosti	11
II. téma: Chemické reakce a jejich vlastnosti	15
III. téma: Vodík, kyslík, voda a peroxid vodíku	19
IV. téma: Halogeny a jejich sloučeniny	23
V. téma: Chalkogeny a jejich sloučeniny	27
VI. téma: Prvky skupiny dusíku a jejich sloučeniny	32
VII. téma: Prvky skupiny uhlíku a boru a jejich sloučeniny	37
VIII. téma: Prvky skupiny beryllia a lithia a jejich sloučeniny	41
IX. téma: Přechodné kovy I	46
X. téma: Přechodné kovy II	50
Seznam demonstračních pokusů z tématu I až X	54
EXPERIMENTY VE VÝUCE CHEMIE I	55
POKYNY PRO PRÁCI V LABORATORNÍM CVIČENÍ	56
I. téma: Bezpečnost práce ve školní chemické laboratoři	58
II. téma: Technika práce ve školní chemické laboratoři	66
III. téma: Chemický pokus a moderní didaktické prostředky	70
IV. téma: Cíl a struktura chemického pokusu ve výuce chemie	73
V. téma: Funkce chemického pokusu ve výuce chemie	76
VI. téma: Chemický pokus jako součást poznávacích postupů a metod ve výuce	79
I. úloha: Vodík a jeho sloučeniny	83
II. úloha: Kyslík a jeho sloučeniny	86
III. úloha: Prvky 17. skupiny a jejich sloučeniny	88
IV. úloha: Prvky 16. skupiny a jejich sloučeniny	91
V. úloha: Prvky 15. skupiny a jejich sloučeniny	93
VI. úloha: Kovy a jejich sloučeniny	95
Seznam pokusů laboratorních úloh I až VI a evidence provedených pokusů	97
ZÁKLADNÍ SKUPINY ANORGANICKÝCH SLOUČENIN	99
POKYNY PRO PRÁCI V SEMINÁŘI	100
I. téma: Chemické prvky – nekovy	101
II. téma: Chemické prvky – kovy	103
III. téma: Oxidy	105
IV. téma: Kyseliny	107
V. téma: Zásady	109
VI. téma: Bezokyslíkaté soli	111
VII. téma: Kyslíkaté soli	113
VIII. téma: Koordinační sloučeniny	115
DIDAKTIKA A TECHNIKA CHEMICKÝCH POKUSŮ Z ORGANICKÉ CHEMIE A CHEMIE PŘÍRODNÍCH LÁTEK	117
Úvodem ke druhé části učebního textu	118

EXPERIMENTÁLNÍ VÝUKA ORGANICKÉ CHEMIE A CHEMIE PŘÍRODNÍCH LÁTEK	119
POKYNY PRO PRÁCI V LABORATORNÍM CVIČENÍ	120
I. téma: Zdroje a příprava organických sloučenin	121
II. téma: Chemické přeměny organických sloučenin	128
III. téma: Chemické vlastnosti uhlovodíků	138
IV. téma: Chemické vlastnosti derivátů uhlovodíků	146
V. téma: Chemické reakce přírodních látek	156
EXPERIMENTY VE VÝUCE CHEMIE II	163
POKYNY PRO PRÁCI V LABORATORNÍM CVIČENÍ	164
1. úloha: Uhlovodíky	165
2. úloha: Halogenové deriváty uhlovodíků	170
3. úloha: Dusíkaté deriváty uhlovodíků	174
4. úloha: Hydroxyderiváty uhlovodíků a ethery	178
5. úloha: Karbonylové sloučeniny	183
6. úloha: Karboxylové kyseliny a deriváty kyselin	187
7. úloha: Přírodní a syntetické látky	196
ZÁKLADNÍ SKUPINY ORGANICKÝCH SLOUČENIN	201
POKYNY PRO PRÁCI V SEMINÁŘI	202
I. téma: Důkazy plynů	203
II. téma: Rozlišení kapalných uhlovodíků s cyklickou strukturou	205
III. téma: Určení halogenu v organické molekule	208
IV. téma: Rozlišení alkoholů	211
V. téma: Určování produktů reakcí karboxylových kyselin	214
OBRAZOVÁ PŘÍLOHA	221
TABULKA VELIČIN PRO CHEMICKÉ VÝPOČTY A JEJICH VZTAHŮ	232
TABULKA VLASTNOSTÍ VYBRANÝCH CHEMICKÝCH PRVKŮ A SLOUČENIN	233
SEZNAM RIZIKOVÝCH A BEZPEČNOSTNÍCH VĚT	239
SEZNAM LITERATURY	245

Seznam demonstračních pokusů z tématu I až X

Reakce amoniaku a chlorovodíku	8
Vývoj plynu při chemické reakci [rozklad HCOOH a $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$]	10
Vznik pevné látky při chemické reakci [$\text{Fe}(\text{OH})_3$, $\text{Cu}(\text{OH})_2$, Ag_2CrO_4 , PbCrO_4]	10
Změna zbarvení při chemické reakci [reakce $\text{CH}_3\text{CH}_2\text{OH}$ a $\text{K}_2\text{Cr}_2\text{O}_7$ a reakce $\text{Pb}(\text{NO}_3)_2$ a KI]	11
Vliv teploty a koncentrace na rychlost chemické reakce [reakce $(\text{COOH})_2$ a KMnO_4]	12
Exotermické chemické reakce [rozklad KClO_3]	13
Příprava vodíku	14
Redukční vlastnosti vodíku	15
Příprava kyslíku	15
Elektrolýza vody	16
Acidobazické indikátory	17
Příprava chloru	19
Vlastnosti chloru	20
Příprava jodidu kovu	20
Rozpouštění chlorovodíku ve vodě	20
Slučování síry s kovem	24
Příprava sulfanu a jeho vlastnosti	24
Příprava oxidu siřičitého a jeho vlastnosti	26
Oxidace oxidu siřičitého	27
Příprava dusíku ze vzduchu a jeho vlastnosti	30
Vlastnosti fosforu	30
Rozpustnost amoniaku ve vodě	31
Acidobazické a redukční vlastnosti hydrazinu	31
Příprava oxidů dusíku	33
Vlastnosti dusičnanů	33
Příprava a vlastnosti elementárního uhlíku	35
Příprava a vlastnosti oxidu uhličitého	37
Křemičitany kovů	37
Vlastnosti hliníku	38
Vlastnosti kyseliny borité	39
Barvení plamene kovy alkalických zemin	41
Reakce hořčíku s vodou	42
Reakce hořčíku se vzduchem	42
Barvení plamene alkalickými kovy	44
Elektrolýza roztoku chloridu sodného	44
Reakce alkalických kovů s vodou	44
Reakce dusičnanu draselného se sírou	45
Změny oxidačního čísla vanadu	46
Rozklad dichromanu amonného	48
Rozklad manganistanu draselného kyselinou sírovou	48
Elektrolýza roztoku chloridu měďnatého	51
Amalgam sodíku	52
Základy fotografické chemie	52